

Työteliäs renki pienempäänkin taloon

Kuukausi sitten puhuimme tiedonhankinnasta, sekä laatijan että ratkojan näkökulmasta, ja esittelimme apuvälineitä siihen. Yksi jäi kuitenkin mainitsematta. Yksi ylitse muiden, jota ilman harva laatija pärjää tänä konevoiman aikakautena.

Kyseessä on tietysti Ristikkorenki. Nyky-suomeksi www.ristikkorenki.net. Ai että mikä se sellainen on? Ettekö tosiaan ole vielä kuulleet?

Aloitetaanpa alusta. Ristikkorengin myyminen aloitettiin vuonna 1998, silloin CD-rompun muodossa. Mutta jo vuosia se on ollut käytettävissä ilmaisversiona netissä ylläolevassa osoitteessa.

Renki ei ole isäntä, vaan erinomainen palvelija. Se tarvitsee vain sanan pituuden ja sen sisältämän kirjaimen tai muutamia sellaisia oikeilla paikoillaan. Sitten se jo kakistaa muutamassa sekunnissa ulos kaikki mahdolliset tuohon sanapituuteen ja kirjainyhdistelmiin sopivat ratkaisusanat.

Kaikkiko? No, ei ihan sentään. Kuten mikä tahansa tietokoneohjelma, Ristikkorenkin tuntee vain sen, mitä siihen on syötetty. Ruokalistalla on ollut vanhempia ristikkosanastoja ja sellaisia sanoja, jotka ovat aiemminkin esiintyneet suomenkielisisä sanatehtävissä. Puuttuviakin sanoja

on siis kylliksi. Niitä voivat olla esimerkiksi uudissanat, paikannimet, pitemmät yhdyssanat ja vaikeista kirjainyhdistelmistä koostuvat sanat, jotka eivät ole kenenkään laatijan sanoitusvarastoon aikaisemmin kuuluneet. Esimerkkejä omasta laadinnastani viime ajoilta: ENSITYÖ, ZIKAVIRUS, TAGALOG ja POWWOW.

Pienistä puutteistaan huolimatta ohjelma todellakin auttaa myös laatijaa laajentamaan sanavarastoaan. Jotkut laatijat, akatemiamme pääprofessori Skyttä etunenässä, vannovat henkeen ja vereen omien aivojen ja kynän ja kumin nimeen, mutta itse en ainakaan kryptoja laatiesani tulisi enää päivääkään toimeen ilman tätä "palvelusväkeä".

Kyse ei ole siitä, ettekö laatiminen ilman sitä onnistuisi. Vaan siitä, että mieleen tulisivat ensiksi aina samat ratkaisusanat. Renki auttaa monipuolistamaan tehtävissä esiintyvää sanastoa ja välttämään fakkisanojen käyttöä. Siis laatijan kannalta.

Ratkoja taas voi Ristikkorengin avulla löytää jumiin menneestä tehtävästä uuden polun, jota pitkin ratkaiseminen voi jatkua. Sellaisissakin ristikoissa, jotka ovat sanastoltaan joko liian vaikeita tai liian huonoja. Renki ei siis ole pelkkä apuväline, vaan pakottaa käyttäjänsä oppimaan jatkuvasti lisää. Sekä laatijan että ratkojan.

Antti Parkkinen

antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/